

Punkt, hvor Befolkningen har Forudsætning for at give deres Mening til Kende, og giver en Ret paa et Punkt, hvor Befolkningen i nogen Maade er usikker, i alt Fald paa Landet. — det gælder ikke saa meget i Byerne, hvor man har Vikarer og Time-lærere og altsaa kender dem, man faar fast ansat. Jeg kunde i denne Forbindelse have Lyst til at spørge, om der ikke kunde være nogen Mening i, at man ogsaa paa Landet havde Konstitution, saa de paagældende ikke straks blev fast ansat. Naar man ved Ansættelsen ofte ikke kender vedkommende Ansøger til Bunds, ikke kender det centrale hos ham, er man udsat for at komme til at tage periferiske Hensyn. Jeg skal ikke komme udførligt ind paa dette, for jeg kender det ikke fra første Haand, men kun fra, hvad der er fremsat fra anden Side; men det er vistnok saaledes, at der, i alt Fald i Købstæderne, ved Læreransættelser, Overlæreransættelser o. s. v. tages politiske Hensyn. Paa Landet tager man efter mit Kendskab til Forholdene skolemæssige Hensyn, men den Paastand er fremsat, at man i Byerne, navnlig ved Indstillinger til de overordnede Pladser, gaar udelukkende efter politiske Linier.

Det vilde efter min Mening være en stor Ulykke for vor Skole, hvis politiske Hensyn skulde gaa forud for rent skolemæssige, rent faglige Hensyn. Jeg maa maaske her citere, hvad et Medlem af den store Skolekommission, Lærerinde Frk. Thora Petersen fra Aalborg, udtalte om dette Forhold — det staar i den store Skolekommissions Forhandlinger. Hun udtalte: „Den nuværende Fremgangsmaade er baade utilbørlig og nedværdigende.“ Og vor afdøde Kollega, Folketingsmand Stilling, udtalte om dette Forhold: „Der tages politiske Hensyn baade foroven og forneden“. Hvis disse Udtalelser passer — og af og til ser man jo noget, der tyder derpaa, men jeg skal ikke udtale mig udførligt derom, for jeg kender ikke disse Ting fra første Haand —, vil jeg sige, at saa vilde man jo saadanne Steder, hvor dette Hensyn tages, faa fuldstændig politiske Udnævnelser. Derfor tror jeg, det er heldigt, at man for det første har Indstilling efter Forholdstalsvalg og for det andet har en Amtsskoleledelse, som efter vort Forslag for Flertallets Vedkommende skal vælges ved almindelig Valgret, til at udøve Kaldsmyndigheden.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Skolekommissionens Omraade er det jo foreslaaet, at Skolekommissionens Omraade skal være en hel Kommune eller i alt Fald et helt Sogn; men der er andre, der mener,

at det var heldigt, om der var en Skolekommission ved hver Skole — saadan har vi det jo i Sønderjylland. Der kan siges noget til Fordel for begge Dele. Jeg for mit Vedkommende skal ikke udtale noget afgørende. Maaske man kunde ordne det paa den Maade, at man havde et Nævn ved hver Skole, og disse smaa Nævne ved de forskellige Skoler skulde tilsammen udgøre Sognets Skolekommission.

Med Hensyn til Enkeltighederne i Lovforslaget skal jeg fatte mig kort. Det foreslaas i § 2, at Skolekommissionen skal have 5 Medlemmer. Det kunde maaske være praktisk, om der var noget større Bevægelighed baade opad og nedad. Jeg ser nok af Lovforslaget, at Tallet kan gaa op til 9, men der kan maaske ogsaa være Kommuner, der er saa smaa, at 3 Medlemmer vilde være nok.

I § 7 staar der, at Undervisningsplanen skal godkendes af Amtsskolekonsulenten, men da vi ikke ønsker en saadan ansat, vil vi foreslaa, at den skal godkendes af Amtsskoleledelsen.

I § 10 omtales Indstilling og Kaldelse af Lærere; jeg har gjort Rede for vor Stilling dertil.

I Kapitlet om det kommunale Skolevæsenes Kredstilsyn og Kredsstyrelse foreslaas det i § 13, at Skoleledelsen skal bestaa af en Formand, valgt af Ministeriet, og 2 Medlemmer, valgte af Skolekommissionerne. I den store Skolekommission foreslog vi fra Venstres Side — og det tror jeg, vi vil fastholde, i alt Fald ønsker vi en lignende Ordning —, at Amtmanden skal være Formand for Skoleledelsen. Det er godt at have et juridisk Element i Skoleledelsen, og det vil ogsaa være billigere at have Amtmanden til Formand end en Formand udnævnt af Ministeren, som kun skal have dette at varetage. Endvidere skal Skoleledelsen efter vort Forslag bestaa af 3 Medlemmer valgte efter Forholdstalsvalg af Amtsskolekommissionerne, og man kan maaske dertil føje Kommunalbestyrelsen, saaledes at altsaa Skoleledelsens Flertal er valgt, dels af Skolekommissionerne, dels af Kommunalbestyrelserne. De 3 Medlemmer, der er valgt af Skolekommissionerne indstiller 3 af Ansøgerne til Amtsskolesekretærposten, og saa kan Ministeriet vælge en af de indstillede. Efter Lovforslaget skal Ministeriet vælge Amtsskolekonsulenten uden Indstilling. Efter vort Forslag skal Amtsskolesekretæren være forretningsførende Medlem af Amtsskoleledelsen, han skal kunne tilkaldes af Skolekommissionen, som ønsker at raadføre sig med ham